

Bra att veta när något har hänt, checklista

- Lämna aldrig någon ensam
En arbetskamrat bör omedelbart ta hand om den som drabbats och kanske tillsammans gå undan till ett lugnare ställe. Nyckelord för ett bra omhändertagande är varsamhet, vila, värme och vätska (ej vid kroppsskada). Chockförebyggande.
- Kontakta chefen
När en medarbetare har blivit hotad ska närmast berörda chef infinna sig så fort som möjligt. Om han eller hon är långt ifrån arbetsplatsen bör det finnas en rutin för vem som går in i chefens ställe.
- Låt inte den drabbade åka hem direkt
Var vaksam på tendenser till att drabbade vill isolera sig eller låtsas som ingenting hänt och vill fortsätta som vanligt. Den som har blivit hotad kanske vill lämna arbetsplatsen genast, men bör helst stanna kvar om det inte är så allvarligt att det behövs omedelbar läkarvård.
- Ge den drabbade tillfälle att berätta om händelsen så konkret och detaljerat som möjligt
Ge tid. Förklara att just noggrannhet och detaljering underlättar bearbetning och återhämtning. Detta kan vara särskilt viktigt om personen helst vill slippa tala om det som hänt. Det är viktigt att någon lyssnar och att arbetskamrater ger stöd. På så sätt kan man minska risken för att personen själv tar på sig ansvaret för händelsen.
- Se till att den drabbade kan få ringa till sina närmaste och berätta vad som hänt.
- Informera berörda arbetskamrater
Det är viktigt att alla får korrekt information om vad som hände och vad som kommer att göras. Det minskar risken för ryktesspridning.
- Bestäm vem som ska göra vad det närmaste dygnet
Vem följer den drabbade till sjukhus eller hem? Vem ringer den drabbade under kvällen? Ska polisanmälan göras omedelbart? Behövs skyddsåtgärder för den drabbade och dennes familj?

Exempel på hur den drabbade och andra personer kan skyddas:

- Informera berörda medarbetare direkt om vad som har hänt och vad som kommer att göras. Det minskar risken för ryktesspridning.
- Den drabbade bör kanske ändra sina resvanor genom att åka en annan väg till och från arbetet, parkera bilen på annan parkeringsplats eller stiga av vid annan busshållplats. Han eller hon kan erbjudas skjuts till och från arbetet.
- Den drabbade bör få möjlighet att byta tjänsterum eller tjänsteärende och, om det behövs, få möjlighet att omplaceras.
- Byt den drabbades telefonnummer. Han eller hon kan även behöva hjälp med att byta privata telefonnummer. Eventuellt behövs hemliga nummer. Ibland kan man behöva spela in telefonsamtal. Polisen kan efter prövning erbjuda olika skyddsutrustningar med inspelningsfunktioner. Många myndigheter har idag sådana telefoner och inspelningsfunktioner redan på myndigheten. En viktig sak att komma ihåg är att meddela personen att man kommer att spela in samtalet.
- Sekretessbelägg den drabbades personakt (personliga uppgifter såsom CV, adress och hemtelefon) på myndigheten. Om arbetsgivare och polis anser att den drabbade lider skada om till exempel adressuppgifter röjs kan Skatteverket införa en så kallad spärrmarkering i folkbokföringsregistret. Markeringen innebär att det förekommer särskild sekretess och att handläggare ska vara försiktiga med att lämna ut dessa uppgifter. Markeringen skickas även till andra register. Ansökan om särskild sekretess görs direkt till Skatteverket tillsammans med till exempel polisanmälan som styrker behovet.
- Bevakning av bostaden eller erbjudande om att tillfälligt få låna en annan bostad.
- Om den drabbade har barn kan det vara viktigt att informera personalen på daghem och skola.

Exempel på vilka som ska informeras:

- Alltid säkerhetsansvarig
- Alltid receptionen
- Alltid skyddsombudet
- Polisen kan alltid informeras, oavsett om anmälan görs eller inte
- Andra myndigheter kan informeras i den utsträckning som sekretessregler tillåter

Exempel på var anmälan bör göras:

- Till myndighetens incidentrapporteringssystem
- Anmälan om hot och våld ska alltid göras till Arbetsmiljöverket. Telefon och blanketter finns på www.av.se.
- Vid arbetsskada ska skyddsombudet underrättas och skriva under anmälan till Försäkringskassan och till AFA.
- Polisanmälan bör alltid göras samma dag för att polis och åklagare ska kunna agera omedelbart. Den som drabbats måste dock få ta det slutliga avgörandet eftersom han eller hon blir målsägande.